

1. İbret almak için ağaçlara şöyle bir bakalım; her güz planlı, programlı ve periyodik bir şekilde sararan yapraklarını döker ağaçlar. Yeni bir canlanışa geçmeden önce öz suyunu gövdesinde dolandırıp durur. İlkbaharda yeni bir heves ve coşkuyla canlanır, büyür; çevreye ferahlık ve güzellik katar. Oysa yapraklar dökülürken öz suyu da kurusaydı, ağaç bir kütük halini alırdı.

Bu parçada sözü edilen durum, toplum için düşünülecek olsa aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Toplumda değişim kaçınılmazdır; ancak toplumu toplum yapan değerlerin korunması gerekir.
- B) Eskimiş adet ve gelenekleri terk etmeyen toplumlar, değişen dünyaya ayak uyduramaz.
- C) Her çağın kendine özgü koşulları vardır; toplumlar bu koşullara ayak uydurursa ayakta kalır.
- D) Yok olan toplumları incelediğimizde, bunların değişen zamana ayak uyduramadıklarını görürüz.
- E) Başka toplumların değer yargılarını benimseyen toplumlar zamanla kendi kimliklerini de unuttur.

2. Ada'yı yazmaya başlarken nereye yol alacağımın büsbütün bilincinde değildim. Bir dürtüydü beni iteleyen. Birkaç cümle, yolda şurda burda, aklıma takılı kalan. Sonunda yazmak günleri gelip çatınca, kurgu işin içine girdi, size itiraf edeyim: Şurasına şu eklenmeli, şurasından şu çıkarılmalı, şurayı sonraya ya da önceye almalı, gibi birçok düzenlemeyi yapıtı ortaya koyarken yaptım.

Bu parçanın yazarının yazış biçimiyle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Ortaya koyacağı eserin bütün ayrıntılarını önceden planladığı
- B) Konu seçiminde çok titiz davrandığı
- C) Eserin gerçek yapısını onu ortaya koyarken belirlediği
- D) Sözcük seçiminde çok titiz davranmadığı
- E) Yapıtlarını belli bir öntasıyla oluşturduğu

3. Lisede okurken Türkçe ile Türk Dili ve Edebiyatı dersleri, diyebilirim ki en sevdiğim derslerdi. Tarihten de hoşlanırdım. Öteki sevdiğim dersler, öğretmenlerime duyduğum sevgiye göre değişirdi; kâh Felsefe olur, kâh Coğrafya, Tabiat Bilgisi, bir ara Kimya'yı bile çok sevmiştim.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden söz etmektedir?

- A) Türkçe derslerinin yazarlık yaşamına etkisinden
- B) Her dersin kendine özgü özellikleri olduğundan
- C) Öğretmenin dersini sevdirmesi gerektiğinden
- D) Lisedeysen sevdiği derslerden
- E) Dersi sevmenin başarıya olan etkisinden

4. Ehil olmayanların, ebruda "yenilik yapmak" ebruyu sözde "bıktırıcı tekrarlardan kurtarmak" adına dejenere etmelerinin sonucu gelecek nesiller ebru diye, boyalı kağıtları seyretmek zorunda kalacaklardır. Kimse kimseye niçin doğal boyalarla, geleneksel usullerle ebru yapmıyorsun demek hakkını kendinde bulamaz. Ancak her ebru yapmaya çalışan, yenilik peşinde koşar, bunun da adını Türk ebrusu koyarsa sonunda Türk ebrusu diye bir şey kalmaz.

Bu parçada yazar Türk ebrusu ile ilgili aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Yenilik adına gerçek niteliğinin bozulmasından
- B) Eskisi kadar güzel örnekler verilememesinden
- C) Doğal boyaların yerine yapaylarının kullanılmasından
- D) Klasik tekniklerin bir türlü terk edilememiş olmasından
- E) Günümüzde eski önemini ve değerini yitirmiş olmasından

5. Karmakarışık şeyler. Bir mutluluk, bir kırıklık... Bazı kitaplar için pişmanlık... Bazılarından elbette sevinç duyuyorum, iyi ki yazmışım diyorum bunları. Daha çalışkan olabilirdim diyorum. Ne kadar çok yazmışım diyorum... İşte hepsi bu. Belki şöyle özetleyebilirim: En büyük aşkı, yazmak olmuş. Tek arkadaşım, tek dostum; kimi dönemler için muhakkak ki öyle.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık olarak söylenmiş olabilir?

- A) Şimdiye kadar çıkardığınız birçok kitapla ilgili neler hissediyorsunuz?
- B) Kitaplarınızda genel olarak neler üzerinde duruyorsunuz?
- C) Kazandığınız ödüller size neler hissettiriyor?
- D) Kitabınızın en çok satanlar listesinin başında olması size neler duyumsatıyor?
- E) Yeni kitabınız hakkında bilgi almak isteyenlere neler söylemek istersiniz?

6. Mihri Müşfik'i anlatan oyun oldukça tempolu. Tabii tempolu oynarken de seyircinin dikkatini tempoyla dağıtmamak gerekiyor. Buna ayrıca dikkat ediyorsunuz. Seyirciyle buluştuğunuz anda mesajı iletme imkânı doğuyor. Bütün aykırı yaradılışına rağmen Mihri Müşfik, seyirciyle bir bağ kuruyor sanırım. Hepimizin iç dünyasında saklı kalmış Mihri Müşfik'ler var, bunlar da oyunun 'seyirciye ulaşmasını sağlıyor.

Bu parçaya göre sözü edilen oyunun seyirci tarafından kolay algılanmasının temelinde aşağıdakilerin hangisi yatmaktadır?

- A) Oyunun hızlı bir tempoya sahip olması
- B) Mihri Müşfik'i canlandıran sanatçının başarısı
- C) Seyircinin Mihri Müşfik'te kendinden bir şey bulması
- D) Oyunun yoğun bir iletileyle yüklü olması
- E) Oyunun, seyircinin duygu dünyasına sesleniyor olması

7. Haşim'in yenilikçi, değiş yerindeyse, ulusalcı tutumu, hemen hep gözden ırak tutulmuştur. Bir şair, aruz vezninin ortalık yerinde yetişmiş bir büyük şair, yetmiş beş yıl önce yakınmış, bu veznin sönüp gideceğine işaret etmiş. Ne var ki eğitimcilerin dikkatini çekememiş. Eğitimcilerin onu hâlâ aruz hastası biri diye tanıtmaları canımı sıkıyor.

Bu parçaya göre yazarın canını sıkın şey aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Haşim aruzdan yakındığı halde eğitimcilerin onu aruz hastası olarak görmesi
- B) Haşim'in aruzdan yakındığı halde bütün şiirlerinde aruzu kullanması
- C) Eğitimcilerin Haşim hakkında yeterli inceleme ve araştırma yapmaması
- D) Haşim'in, şiirlerinde bireysel konuların dışına çıkmamış olması
- E) Eğitimcilerin Haşim'in şairlik yönüyle ilgili olumsuz değerlendirmelerde bulunması

8. Çocukluğumun romanlarında adalar var mıydı? Yalnızca serüvenler, romanların serüven çizgileri yaşıyor belleğimde. Bir ada göremiyorum; varsa bile, puslara bürünmüş. Oysa hiçbir zaman 'ada' tutkunu olmadım. Nice yıllar kalabalığı, caddeleri, sinemaları, tiyatroları, şehrin akşamını, trafiğin uğultusunu bile sevdim. Şehirdi yaşamak istediğim yer. Ne olduysa bir şey oldu, ada düşü sarıp sarmaladı beni, ağır aksak, bazan soluk soluğa, bir ada anlatısı yazma tutkusu kapladı içimi.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisine açıklık getirmektedir?

- A) Ada ile ilgili bir yazı yazma tutkusunun nereden kaynaklandığını bilmediğine
- B) Çocukluğunda okuduğu romanların yazarlık yaşamındaki yerine
- C) Şehir yaşamını ıssız bir adadaki yaşama niçin tercih ettiğine
- D) Adada yaşamak zorunda kalmasının ruh dünyası üzerindeki etkisine
- E) Her insanın içinde, insanlardan uzak bir adada yaşama tutkusunun bulunduğu

9. Benim gençliğimde edebiyat dergileri, genç yazar adaylarının vazgeçemedikleri dergilerdi. Ne vazgeçmesi? Ayın ilk günleri ipe çekilir, bu dergilerin bir an önce edinilebilmesi için dergi dağıtıcılarına koşulurdu. Öykü yazmak isteyen kişi, öykü sanatının birikiminden habersiz kalmamalı. Okul yüzü görmemiş Gorki, Benim Üniversitelerim'de, deli gibi okumalarını anlatır yazar adaylarına. Gözümün önünde bugünün başarılı bir öykücüsü... Galatasaray Lisesi koridorlarında harıl harıl kitap okuyor. Öyküler, şiirler, romanlar okuyor.

Bu parçada anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Yazar olmak isteyenlerin büyük bir okuma eylemi içinde bulunmaları gerektiği
- B) Gençlerin hiç okumadan yazar olunabileceğini sanmalarının yanlış olduğu
- C) Eskiden edebiyat dergilerine rağbetin günümüzdekinden iyi olduğu
- D) Gençlere kitap okumayı sevdirmenin değişik yollarının bulunduğu
- E) Yazar olmak isteyenlerin yerli ve yabancı yazarları çok iyi özümsemesi gerektiği

10. Sanat ürünlerinin doğal nesnelerden farkı, sanatın niteliğini de ortaya koyar. Doğal süreçler sonucu ortaya çıkan nesneler örneğin kristaller, sarkıt ve dikitler, arı peteği, örümcek ağı gibi oluşumlar bir anlamda güzel sayılsa da, sanat yapıtı olarak kabul edilmez; çünkü sanatın asıl özelliği, belirli bir nesne üretmeyi amaçlayan bir etkinlik olmasıdır.

Bu parçaya göre bir ürünün sanat niteliği taşıması aşağıdakilerin hangisine bağlıdır?

- A) Doğal yaşamda bulunmamasına
- B) Eşine az rastlanır olmasına
- C) Sanat eseri ortaya koymak amacıyla üretilmesine
- D) Başka bir örneğinin bulunmamasına
- E) Estetik değer taşımasına

11. Bir Reşat Nur'imiz yok bugün. Refik Halid yok. Kemal Tahir yok. İsteyen istediği kadar küçümse-sin, Kerime Nadir'imiz yok. Romanımızın geniş yelpazesinin kapanmaya koyulduğunu saptayabiliyorum. Peki neden? Çünkü her devrin öne çıkardığı türler vardır. Demek ki roman günümüzün türü değil ya da olmayacak. Öyleyse, niye eski romancılar yok, roman yazılmıyor, demenin de bir anlamı yok.

Bu parçaya göre eskisi kadar iyi romancıların olmamasının nedeni aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Günümüzün koşullarının roman türünü öne çıkarmaması
- B) Eskisi kadar yetenekli sanatçıları yetiştirecek bir ortamın bulunmaması
- C) Günümüz insanının roman okumaya yetecek zamanının olmaması
- D) Roman türünün anlatım olanaklarının gittikçe tıkanmış olması
- E) Romanların artık birbirinin tekrarı olmaktan öteye gidememesi

12. Bence herkes yapayalnız. Ne kadar birlikte olduklarını kanıtlamaya kalkarlarsa kalksınlar, gelenek-görenek, resmi kültür, toplumsal kurallar, nasıl niteliyorsanız niteleyin, bunlar yalnızlığı yok sayabilir mi? Aile, ocak, yurt, inanç birliği, dil birliği; fakat hepsi asıl yalnızlığı ört bas etmeye yönelik birer araç değil mi? En kalabalık caddelerde el ele, kol kola gezenler, tıka basa dolu bir otobüste yüzleri yapışık saatlerce gidenler aslında yalnızları oynamıyorlar mı?

Bu parçada aşağıdakilerin hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Büyük şehirlerde yaşamın zor olduğu
- B) Toplumsal kuralların yaşamı kolaylaştırdığı
- C) İnsanın toplu yaşamayı bir zorunluluk olarak gördüğü
- D) Hangi ortamda bulunursa bulunsun insanın daima yalnız olduğu
- E) İnsanların gerçeklerle yüzleşmekten korktuğu